

תנועת הנוער של "פועלי-צ'יון" ("יוגענט")

אליהו קלינגביל

בארא-שבע

בינתיים החליטנו להקים ספרייה, אירגנו שעורי עבר ל-80 תלמידים בהנחלת הח' טיכמאן, מורה מראים. גם עתון התנועה "די יוגענט פון" שהחל להופיע בורשה ב-1922 הפיצו בין הקוראים הצערירים, נוער עובד ולומד. אבל בלי פילוגים כידע אי-אפשר, ולכן היו אף אצלנו פילוגים מימיין ומשמאלי. גם מלשינים לא נוקינו. המשטרה שמה עליינו עין ורדפה אותנו.

הוועד הראשון של פועלי-צ'יון בקובנה (1917): מימין — צ'ץ (בלגיה), אפלאסט ז'ל, שפירא יוסף (קרית-אתא), מרוז ז'ל ופרנקל ערשותער פועלי-צ'יון קאומיטעט אין קווטגע (1917): פון רעכטס — צ'ץ (בלגיה), אפלאסט ז'ל, שאפרלא יוסף (קרית-אתא), מרוז ז'ל, פרענקל

על אודות תנועת הנוער "יוגענט" של "פועלי-צ'יון" לא גותרו כל מסמכים או עדות. הארכיוון שלו, ספריה, וכל אשר היה כרוך בפעולתה עלו באש בידי המלחמה או נקבע בשדות ולא נותר מהם זכר. אשתדל על-כן להעלות מעט זכרונות, כפי שנשטי-תרמו בזיכרוני.

תנועת הנוער של "פועלי-צ'יון", "יוגענט", נוסדה אחרי מלחמת-העולם הראשונה. היה זה האחרי הרצחו של הח' זרובבל בקוטנה, בה הוא הרצה על "שלום, רעוואַלְצִיע אָונְ פֿאַלְעַסְטִינְעַ". רבים מבני הנוער נבחו בהרצחו זו והושפטו ממנה מאוד. אמנים עוד קודם לכן היינו מבקרים באסיפות של "צוקונפט", זו תנועת הנוער של "בונד", אך לא הושפעו ממנה. שהרי בbatisנו שררה אויריה יהודית-לאומית ואין פלא, כי נשכנו יותר לרעיון הציוני ולארץ-ישראל. פנינו על-כן לחברי "פועלי-צ'יון" וביקשנו את עזרתם בארגון תנועת-נוער ברוחה של מפלגה זו.

פעולמנו התרcosa בעיקר בשיחות על העניות שעמדו או ברומו של עולם: הקומוניזם והציונות, האנטישמיות וארץ-ישראל, דרכו של הנוער היהודי בגולה ובארץ וכו'. זמן רב הקדשנו ללימוד הבורוכוביזם והסוציאליזם, ערכנו הרבה "שאלות-זותשובות", ויכוחים עם תנועות נוער אחרות על העניות השונות שהעסיקו אותנו אז. התווכחנו בחום על סדרי העולם כולם — אספראנטו תהיה השפה הבינ-לאומית של כל המין האנושי. יבוטלו הגבולות בין ארצות על דת ואמונה, על אינטרא-נאציאונאל פועלים, כל אדם יוכל להחמיר לעבודתו ולמקצועו לפי כשרונותיו ונתיותו האישית.

לצפת, לבוגה, לארצית-הברית, לברזיל וגם לארץ-ישראל. ארגוננו החל לארגן קבוצות הדרשה לקרה העלה לאירוע ישראלי. חבורנו יצא למשקים חקלאיים בסביבה, אך לא ראיינו ברכה במעשינו.

נוסף על כך ערכנו פעולות שונות כגון: תרומות לקרן א"י העובדת, (פ.א.פ.), נשפים, וטיולים בסביבה הקרויה. קיימו קשרים עם ארגוני הנוער של ערי הסביבה: עם וולוצלאבק, זיבילין, לנציג'יך וכו'. רבים מהם ביקרו אצלנו ותפקיד ההארחה הוטל עלי, שכן כבודים בתיאטרון גאלצנו לחגוג נוסף על החגים היהודיים גם את החגים הנוצריים ומשום כך היו עתומי בידי וועל הוטל תפקיד ההארחה. ראשית-כל צרך היה להציג בפני האורחים את הטיפוסים השונים של בני-עירנו, ואולם הנציג שלום אש ביצירותיו: את מוטקה-גנבי, את "מווניזיוזטיק", את "מאטיס-פוקס" ועוד. ערכנו טוילים בירויות הסביבה ובפארק, התרחצנו בנهر וכל אלה היו לא אחת מלאוים תגרות ידים עם "הקשטים".

בשנת 1924 עלייתנו ארצת, מאז לא ביקרתי בקוטנה. אמנים שונים לפניה המלחמה בקרתני בפולין אך לא פקדתי את עיר הולתמי. ומצפוני איננו נתן לי מנוח בשל כך עד יומם. אך מי יכול היה להעלות בדמיונו כליוון וshed כות של העם היהודי בפולין? מי יכול היה לתאר לעצמו אפיקו בחולמותיו האויומים בווינה, כי כך יהיה סופם של היהודים ובתוכם קהילת יהודי קוטנה!

יהיו נא שורות מעטות אלה נר לנשمة חברי, הנערים בתנועת הנוער "יוגענט", שנשאו את עיניהם לארץ-ישראל ועל המוקד יחד עם כל בית-ישראל.

ברוך יהיה זכרם!

עד שנאלצנו לרדת למחתרת. מעשה בדגל אדום, אותו רקמו חבריינו ימים ולילות, ובו הש퀴ו את כל הלחמותינו על עולם יפה וטוב שאותו דגל צרך היה לסמל עד שלפענו נודע לנו, כי המשטרה מהכוננת לעורך היפישו האמהות (יידישע מאמעס) שראו בעוצר הבנות והחבירו את הדגל. באחד באותו ערב ביד החרינו, יחד עם שאר דגלי מפלגות הפועלים, אבל דגלנו היה היפה ביותר!

אחד המקורים שנחרתו עמוק בזכרוני היה מסרי יחד עם כל צירי הוועידה של תנועת "יוגענט", שנערכה בלודז', בוישבו בוועידה ודנים על בעיות תנועת הפועלים היהודית והעולםית, על האינטראציונל השני והשלישי פרצו לפתע לתוך האולם בלשי המשטרה הפולנית באקדחים שלופים ותחת פקודת "דים למללה" העבירו אותנו, כשים צירים למשטרה. שוחררנו מידיהם בעוזרת שוחד כספי ניכר, וצונו לחזור "איש-איש לביתו". אולם קצבי הbalance לא כך היתה דעתם. הם העבירו את כל הצירים למועדונים ברחוב בז'יז'ינסקה 5, סגורו מאחורינו את הדלתות ותחת שמירה מעולה שהציגו בחוץ, המשכנו אנו הצירים בדינינו. קיבלנו החלטות והועידה כולה עברה למושבן. כל העת עמדו חבירינו הקצבים בחוץ, מצוידים בסכינים ומיה מעוז להתרגות בהם?

בבואי לעיירה, בהיותי בדרך לביתי, עצר אותי רاش המשטרה הפולנית בעירה בשאלת: "אליך, מה היו עושים בלוודז?" נדהמתי על שאלתו, אך מיד סיפרתי לו כמה "בלופים" והוא יעץ לי להיזהר, כי הימים קשים עתה מאוד. אבל מיד בשעת הקרובה, שוב ערכנו אספת חברי בעיר, למסירת דוח על הוועידה ונתפסנו על ידי המשטרה. בהשתדרויות רבות אצל ראש המשטרה הפולנית הנ"ל, וודמאן, יצאנו מהעסק בשלום...

בשנים 1923—1924 הchallenge אמיגראצייה מהעירה. רבים נסעו

א. "בלימל-טאן" אין קווטנה

ביום ההתרמה בקוטנה